

Foreningen til Randsfjords regulering
C/O Ringeriks-Kraft AS, Postboks 524
3504 HØNEFOSS

Vår dato: 07.03.2025

Vår ref.: 202306226-7 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om åpning av revisjon for reguleringen av Randsfjorden i Jevnaker, Gran, Søndre Land og Nordre Land kommuner, Akershus og Innlandet fylker

Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven § 8. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjon:

- Kgl.res. av 12. januar 1995 Tillatelse for Foreningen til Randsfjords Regulering til fortsatt regulering av Randsfjorden

Konsesjonen for reguleringen av Randsfjorden hadde revisjonsadgang den 12. januar 2025, jf. post 1 i konsesjonsvilkårene.

Revisjonens formål

Hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere blant annet endring i manøvreringsreglementet, slipp av minstevannføring og biotopjusterende tiltak.

NVE vil i sin behandling følge [OEDs retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner](#) av 25.05.2012.

Innkomne krav

Vi viser til brev og krav fra Jevnaker kommune (27. mai 2023) og Randsfjordforbundet på vegne av kommune Gran, Jevnaker, Nordre Land og Søndre Land (7. mars 2024). Kravet er vedtatt i kommunestyrene i alle fire kommuner, og skal arbeide for å ivareta kommunenes felles interesser i Randsfjorden.

I kravene legges det vekt på at reguleringen av Randsfjorden i større grad må ta hensyn til forebygging av skader på natur og allmennhetens interesser, særlig forårsaket av mer ekstremvær. Vilråene må være tilpasset for fremtidige endringer i klima, og regulanten må i større grad hensynta indirekte forhold som snømengde i fjellet ved regulering av vassdraget og vannstand. Det må etableres flere målestasjoner langs Randsfjorden og bedre informasjonen til allmennheten. Det må vurderes om det skal settes krav til dato for oppfylling av magasinet, herunder krav til akseptabel sommervannstand per 1. juni (og

senest 1. juli) av hensyn til landskap og friluftsliv. Manøvreringsreglementet må også legges til rette for at Randsfjordferga mellom Horn og Tangen kan benyttes så uavbrutt som mulig.

Videre mener kravstillerne at konsesjonæren skal etablere et naturfond som skal ha som formål å sikre grundig og kontinuerlig innhenting av kunnskap om arter og natur langs vassdraget. Særlig skal det fokuseres på bestanden av elvemusling, storørret og storørre. Naturfondet skal også brukes til å gjennomføre årlige fugletellinger i Dokkadeltaet naturreservat, og skal bidra økonomisk til tynningsfiske av sik i Randsfjorden. Naturfondet skal kunne brukes til å iverksette miljøforbedrende tiltak langs vassdragene.

Kommentarer fra konsesjonær

Regulanten av Randsfjorden (Foreningen for Randsfjords Regulering) er kjent med de innkommende kravene fra kommunene, men har ikke sett behovet for å kommentere de ytterligere.

Regulanten står bak det manøvreringsreglementet som ligger til behandling hos Energidepartementet. De er videre i en søknadsprosess om nye Randselva kraftverk og har i den forbindelse utført en konsekvensutredning for deler av Randsfjorden og Randselva, inkludert de eksisterende konsesjonsfrie kraftverkene i Randselva.

NVEs vurdering og konklusjon

Det er NVEs syn at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. De miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes best gjennom en revisjonsprosess.

NVE har bl.a. lagt vekt på prioriteringen i gjeldende vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken vannregion for 2022-2027, godkjent av Klima- og miljødepartementet den 30.10.2022. I tabellen nedenfor er gjengitt informasjon fra vannforvaltningsplanen for de aktuelle vannforekomstene. I tillegg er vannforekomstene nedstrøms kraftverkene Kistefoss og Askerudfoss i Randselva, som benytter vann fra Randsfjorden, på vedlegg 3 i vannforvaltningsplanen. Dette betyr at det er vannforekomster med miljømål som kan medføre andre tiltak for vannkraftsektoren enn krafttap. Det er kommet inn anmodning om å kalle inn disse konsesjonsfrie kraftverkene i Randselva, og en eventuell innkalling av disse vil behandles sammen med revisjonen av Randsfjord-reguleringen og søknad om nye Randselva kraftverk for å sikre en helhetlig behandling i vassdraget.

Tabell 1: Oversikt over vannforekomster berørt av reguleringen. Forklaring til tabellen: SMFV: sterkt modifisert vannforekomst, MØT: moderat økologisk tilstand, GØT: god økologisk tilstand, MØP: moderat økologisk potensial, GØP: godt økologisk potensial.

Vannforekomst ID	Vannforekomst navn	Naturlig/ SMFV	Økologisk tilstand/ potensial	Miljømål	Frist for måloppnåelse
012-523-L	Randsfjorden	Naturlig	MØT	GØT	2027

012-3073-R	Randselva Bergertjern - Bergefoss	SMVF	GØP	GØP	2027
012-3072-R	Randselva Bergerfoss - Kistefoss	SMVF	GØP	GØP	2027
012-3049-R	Randselva Kistefoss – dam oppstrøms Askerudfoss	SMVF	MØP	GØP	2027, vedlegg 3
012-3048-R	Randselva Dam oppstrøms Askerudfoss - Askerudfoss	SMVF	MØP	GØP	2027, vedlegg 3
012-3046-R	Randselva Askerudfoss - Viulfoss	SMVF	MØP	GØP	2027, vedlegg 3

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og privatrettslige forhold, omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

NVE vedtar med dette at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 8 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjon:

- Kgl.res. av 12. januar 1995 Tillatelse for Foreningen til Randsfjords Regulering til fortsatt regulering av Randsfjorden

Frist for utkast av revisjonsdokument: 01.10.2025

Videre saksgang

NVE ber om at konsesjonær utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument og OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner». Mal og retningslinjer finnes på vår nettside: www.nve.no/revisjon.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, konsesjonæren og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

NVE ber om at kotehøyder for reguleringer oppgis i henhold til Kartverkets nyeste høydesystem (NN2000). Om nødvendig bør disse kotehøydene oppmåles på nytt. Som et minimum skal fastboltene måles inn og de øvrige høydene konverteres med bakgrunn i dette.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument innen **1. oktober**. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet. NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befaring i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Energidepartementet.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Håkon Berg Sundet
fagleder

Oscar Østvold
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Foreningen til Randsfjords regulering

Kopimottakerliste:

MILJØDIREKTORATET
JEVNAKER KOMMUNE
GRAN KOMMUNE
SØNDRE LAND KOMMUNE
NORDRE LAND KOMMUNE
Randsfjordforbundet
Vannregion Vest-Viken v/ Tonje Rundbråten
Moe-Bergerfoss 1
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
INNLANDET FYLKESKOMMUNE
Akershus fylkeskommune

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.